

RECENZE

Wolfgang Sehringer: Zeichnen und Malen als Instrument der psychologischen Diagnostik. Ein Handbuch. 2., vollständig neubearbeitete Auflage. Heidelberg: Universitätsverlag C. Winter, 1999, 591 s. ISBN 3-8253-8081-5.

Autor této obsáhlé publikace se věnuje čtyři desetiletí psychologickému zkoumání kresby z hlediska teoretického i aplikačního. Byl pověřen, aby zpracoval tuto tematiku pro *Handbuch der Psychologie (1964)* i *Enzyklopädie der Psychologie (1982)*. Po zásluze byl tedy vědecký přínos prof. Sehringera dne 15. 9. 2000 oceněn na kongresu SIPE (Mezinárodní společnost pro psychopatologii výrazu) v Bostonu udělením prestižní medaile *Ernsta Krise*. (Kris je autorem knihy „*Psychoanalytic Explorations in Art*“, London: U. Allen & Unwin, 1953).

Knihy W. Sehringera má být kompendiem poznatků v dané oblasti i metodologickou příručkou. Je členěna do čtyř oddílů. První podává stručnou historii zkoumání kresby, druhý nejobsáhlejší díl se týká teoretických a metodologických otázek, třetí díl zpracovává jednotlivé typy kresebných testů, v pátém oddílu je přehled kódovacích systémů pro kresby dětí a dospívajících a pro kresby dospělých. Jak je patrné, zpracování se neomezuje pouze na kresbě a malování dětí, i když v tomto úseku má autor nejvíce vlastního empirického materiálu; věnuje však hodně pozornosti také možnostem aplikace u dospělých, zejména u neuróz, psychóz a organických poškození. Za toto rozšíření do oblasti psychopatologie autor vděčí zejména budapeštskému psychiatrovi dr. Istvánu Hárdimu. (Naším čtenářům může být známá Hárdiho psychodiagnostická pomůcka v překladu R. Máthého: *I. Hárdi, Dynamický test kresby lidské postavy*. Nové Zámky: Psychoprof, 1992.)

Při srovnání s jinými analogickými publikacemi (například *M. Schuster, Die Psychologie der Kinderzeichnung, 2. Auflage, Berlin: Springer, 1993*) je Sehringerův text spíše zhuštěný, s množstvím odkazů na relevantní autory, avšak obohacený množstvím cíleně začleněných ilustrací, které mohou přispět k orientaci při volbě diagnostického postupu v práci psychologů; mohou však být podle záměru autora instruktivním vodítkem také pro psychiatry, psychoterapeuty i výtvarné pedagogy.

Seznam literatury pokrývá 98 stran a patří nepochybně k nejobsáhlejšímu soupisu prací v dané oblasti v mezinárodním měřítku. Nechybějí zde ani práce české, na něž se v textu odvolává. K tomu lze dodat, že autor při přípravě knihy požádal o přeložení úseků o indikátorech organicity v kresbě (J. Švancara) a objasnění strukturálních prototypů ve vývoji kresby člověka (L. Švancarová),

aby mohl tyto pasáže začlenit do první části knihy, věnované teoretickým a metodologickým otázkám.

V čem je specifikum autora pojetí? Směřuje k systémové analýze kresby a neztrácí přitom ze zřetele aktuální genezi každého kresebného projevu, jak to již prokázal zejména v audiovizuálním zpracování, které jsme mohli shlédnout na Psychologických dnech v Praze 1996. Systémově teoretickou tvořivost autora dokládá také zpracování 42 tabulek, které mají značnou informační hodnotu nejen tím, že zachycují číselné údaje, ale rovněž tím, že poskytují přehledné shrnutí teorií, řešených témat a metod.

Je to publikace mimořádná svou koncepcí a rozsahem pečlivého zpracování. Stálo by za to, aby byla alespoň formou vybraných kapitol přístupná našim zájemcům, kteří pracují s kresbou jako s výzkumnou nebo diagnostickou metodou.

Josef Švancara